TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

# Opinia rzecznika generalnego Trybunału Macieja Szpunara w sprawie C-663/24 | Streamz i in.

Komunikat prasowy nr 168/26

Luksemburg, 19 listopada 2026 r.

## Rzecznik generalny M. Szpunar analizuje zgodność z prawem Unii ustawodawstwa belgijskiego wzmacniającego prawa do wynagrodzenia wydawców prasy, twórców i wykonawców za wykorzystywanie ich treści w Internecie

Ustawą z dnia 19 czerwca 2022 r. Belgia dokonała transpozycji dyrektywy w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym[1]. Ustawa ta przewiduje w szczególności mechanizm negocjacji między wydawcami prasy a dostawcami usług społeczeństwa informacyjnego (DUSI) w odniesieniu do korzystania online z ich publikacji. Przyznaje ona również twórcom i wykonawcom, którzy przenieśli swoje prawa wyłączne, niepodlegające zrzeczeniu się i niezbywalne prawo do wynagrodzenia za niektóre sposoby korzystania z ich utworów i wykonań przez dostawców usług udostępniania treści online (DUUT) lub dostawców usług streamingowych (DUS). Prawo to jest wykonywane bezpośrednio wobec tych dostawców, za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania, niezależnie od przeniesienia praw wyłącznych na producentów.

Ustawa ta jest kwestionowana w szczególności przez niektóre spółki zależne Google, Spotify, Meta, Streamz, Sony Music Entertainment, Universal Music i Warner Music. Rozpoznając skargi o stwierdzenie nieważności, w celu ustalenia zgodności tych przepisów z prawem Unii, belgijski Trybunał Konstytucyjny zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem o interpretację Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz mających zastosowanie uregulowań Unii.

W swojej opinii rzecznik generalny Maciej Szpunar ocenia, że **prawo Unii co do zasady nie stoi na przeszkodzie mechanizmom wynagrodzeń, takim jak te wprowadzone w ustawie belgijskiej na rzecz wydawców prasy**. Jednakże, **co się tyczy twórców i wykonawców**, uważa on, że **niektóre szczegółowe zasady są sprzeczne z prawem Unii, w szczególności w zakresie swobody świadczenia usług**.

**Co się tyczy wydawców prasy**, rzecznik generalny uważa, że prawo pokrewne przewidziane w dyrektywie nie ma zastosowania, gdy wydawcy sami udostępniają swoje publikacje w ramach serwisu internetowego. Natomiast, w przypadku gdy DUSI ponownie wykorzystuje publikację już zamieszczoną w Internecie przez wydawcę, takie wykorzystanie stanowi autonomiczną czynność objętą wyłącznym prawem przysługującym temu ostatniemu.

Rzecznik generalny uważa ponadto, że państwo członkowskie może przewidzieć procedurę negocjacji nadzorowaną przez organ administracyjny oraz nałożyć na DUSI obowiązek przekazywania wydawcom informacji niezbędnych do ustalenia ewentualnego wynagrodzenia. Informacje te muszą jednak ograniczać się do tego, co jest konieczne, a wydawcy być zobowiązani do zachowania ich poufności. Wydawca musi jednak zachować możliwość odmowy udostępnienia publikacji lub udzielenia na nią nieodpłatnego zezwolenia. Strony powinny również mieć swobodę w zakresie niezawierania umowy. Rzecznik generalny odnosi się w tym względzie do wyroku z dnia 12 maja 2026 r., Meta Platforms Ireland (Godziwa rekompensata)[2].

**Co się tyczy prawa twórców i artystów do wynagrodzenia**, ustawa belgijska wprowadza prawo rezydualne. Prawo to pozwala twórcom i artystom zachować prawo do wynagrodzenia przysługującego bezpośrednio od DUUT i DUS, w razie gdy przenieśli oni swoje prawa wyłączne na producenta. Prawo to, niezbywalne i niepodlegające zrzeczeniu się, jest wykonywane za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania.

Zdaniem rzecznika generalnego **prawo Unii co do zasady nie wyklucza takiego mechanizmu, który oddziela prawo do zezwolenia na eksploatację utworu lub wykonania od prawa do otrzymania wynagrodzenia**. Podmioty praw autorskich muszą jednak zachować możliwość nieodpłatnego zezwolenia na taką eksploatację.

Jeśli chodzi o DUUT, prawo rezydualne może dotyczyć wyłącznie przedmiotów objętych ochroną, w odniesieniu do których uzyskali oni zgodę podmiotów praw autorskich. W przypadku braku zezwolenia dostawca musi uniemożliwić dostęp do danych treści i nie może być zobowiązany do wypłacania wynagrodzenia za eksploatację, którą właśnie ma uniemożliwić.

Ponadto mechanizm ten musi obejmować środek pozwalający uniknąć podwójnej płatności za tę samą eksploatację, w szczególności wówczas, gdy producent otrzymał już wynagrodzenie z tytułu licencji udzielonej dostawcy. Całościowe wynagrodzenie powinno pozostać odpowiednie i proporcjonalne.

Co się tyczy swobody świadczenia usług, rzecznik generalny zauważa, że **prawo rezydualne może zmniejszyć atrakcyjność licencji wieloterytorialnych**, które umożliwiają dostawcy uzyskanie od tej samej organizacji zbiorowego zarządzania zezwoleń niezbędnych do eksploatacji utworów w kilku państwach członkowskich. Może to zatem sprzyjać fragmentacji rynku wewnętrznego. Rzecznik generalny uważa zatem, że **swoboda przepływu usług stoi na przeszkodzie temu mechanizmowi** w zakresie, w jakim jego stosowanie utrudnia udzielanie takich licencji obejmujących sposoby korzystania online w danym państwie członkowskim.

**UWAGA:** Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w późniejszym terminie.

**UWAGA:** Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanych przez nie sporów, zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii.

Sąd jest właściwy do rozpoznawania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, które dotyczą wyłącznie: 1) wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (VAT), 2) podatku akcyzowego, 3) kodeksu celnego, 4) klasyfikacji taryfowej towarów w Nomenklaturze scalonej, 5) odszkodowań i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład lub opóźnienia bądź odwołania usług transportowych lub 6) systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do rozpoznawania wszystkich innych wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Trybunał ani Sąd nie wydają orzeczenia rozstrzygającego spór krajowy. Sąd krajowy powinien rozstrzygnąć sprawę zgodnie z orzeczeniem Trybunału lub Sądu. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Przedstawienie stanu faktycznego i ram prawnych odnosi się do okresu istotnego dla sprawy i opiera się na aktach sprawy.

Pełny tekst opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu jej przedstawienia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ✆ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne na „Curia Web TV" oraz w „European Broadcasting Service" ✆ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym.

[2] Wyrok z dnia 12 maja 2026 r., *Meta Platforms Ireland (Godziwa rekompensata)*, C-797/23 (zob. także komunikat prasowy nr 69/26).